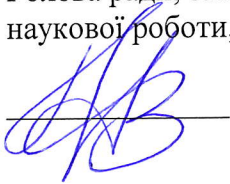

СХВАЛЕНО

рішенням Науково-методичної ради
ІПММ НАН України
від 18.04.2024 р. протокол № 1
Голова ради, заступник директора з
наукової роботи, д.ф.-м.н.

Ольга НЕСМЕЛОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради
ІПММ НАН України
від 29.05.2024 р., протокол № 5
Директор ІПММ НАН України,
академік НАН України

Ігор СКРИПНИК

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок відрахування, переривання навчання,
поновлення і переведення аспірантів
Інституту прикладної математики і механіки НАН України, та
надання їм академічної відпустки**

І. Загальні положення

1. Це Положення регулює порядок відрахування, переривання навчання, поновлення на навчання, переведення, надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – аспірант), які навчаються в аспірантурі Інституту прикладної математики і механіки Національної академії наук України (далі - Інститут) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

2. Дане Положення розроблено на підставі Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту»; «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. зі змінами, «Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 134 від 07.02.2024 р., Положення про організацію освітнього процесу в Інституті прикладної математики і механіки НАН України (далі – Положення про організацію освітнього процесу).

3. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

академічна відпустка – переривання аспірантом навчання з підстав і причин, визначених цим Положенням, що унеможливають виконання освітньої-наукової програми. На час академічної відпустки призупиняються права та обов'язки аспіранта, виконання ним індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. На час академічної відпустки особи, які належать до певних категорій, визначених законодавством, зберігають за собою окремі права аспіранта відповідно до цього Положення.

відрахування зі складу аспірантів (далі – відрахування) – втрата особою статусу здобувача вищої освіти (аспіранта) в порядку, визначеному цим Положенням, що має наслідком припинення прав та обов'язків аспіранта;

переведення – зміна аспірантом у порядку, визначеному цим Положенням:

освітньо-наукової програми,
форми здобуття вищої освіти,
джерела фінансування здобуття вищої освіти,
закладу вищої освіти із збереженням місця державного замовлення;

підсумковий контроль – контрольні заходи, що передбачають встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньо-наукової програми у частині відповідного освітнього компонента;

поновлення на навчання – відновлення статусу аспіранта після відрахування, набуття прав та обов'язків особи, що здобуває вищу освіту.

4. Відрахування, переривання навчання, а також продовження його строку, поновлення на навчання, переведення, допуск до продовження навчання здійснюються на підставі наказу директора Інституту. Відповідні відомості в строки та у порядку, визначеному законодавством, вноситься Інститутом до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

II. Відрахування аспірантів, які навчаються в Інституті

1. Підстави для відрахування аспірантів визначені частиною першою статті 46 Закону України «Про вищу освіту» та частиною шостою статті 42 Закону України «Про освіту».

2. Перелік обставин, що вважаються невиконанням індивідуального навчального плану, визначається Положенням про організацію освітнього процесу із дотриманням сукупності таких вимог:

факт невиконання індивідуального навчального плану встановлюється за результатами підсумкового контролю або атестації аспіранта;

відрахування у зв'язку із невиконанням індивідуального навчального плану у частині отримання за результатами підсумкового контролю незадовільної оцінки можливе лише за умов, якщо відповідно до Положення про організацію освітнього процесу аспіранту була надана можливість:

покращення результатів підсумкового контролю з відповідного освітнього компонента незалежно від кількості отриманих незадовільних оцінок, але аспірант у встановлений строк не скористався такою можливістю або за результатами повторного проходження підсумкового контролю отримав незадовільну оцінку;

оскарження (апеляції) у встановленому Інститутом порядку рішення, дії або бездіяльності науково-педагогічних та/або наукових працівників, посадових

осіб Інституту щодо організації і проведення підсумкового контролю, але аспірант у встановлений Інститутом строк не скористався такою можливістю або його скаргу було обґрунтовано відхилено;

аспірант не може бути відрахований за невиконання індивідуального навчального плану до закінчення строку підсумкового контролю поточного навчального періоду або до строку початку атестації аспірантів якщо таке невиконання є наслідком обставин непереборної сили, що встановлено комісією, створеною за участю представників Ради молодих учених та відповідно до Положення про організацію освітнього процесу.

3. У випадку відрахування аспіранта з числа осіб, які навчаються на місцях державного замовлення, на підставах, передбачених Порядком відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2015 року № 658 або Порядком призначення і виплати стипендій, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 року № 882, наслідком є припинення для такої особи права продовження навчання за державним замовленням.

Продовження навчання таким аспірантом може здійснюватися за його заявою шляхом переведення у порядку, встановленому цим Положенням, на навчання за кошти фізичних (юридичних) осіб. У разі неподання такої заяви у строк, визначений Положенням про організацію освітнього процесу, аспірант відраховується за порушення умов договору про навчання.

4. Аспіранту, який відрахований із Інституту у порядку, визначеному цим Положенням (крім відрахування у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, а також у разі, якщо особа не приступила до занять), видається академічна довідка.

5. Особа, відрахована із Інституту до завершення навчання за освітньо-науковою програмою, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.

III. Поновлення на навчання

1. Особи, відраховані до завершення навчання за певною освітньо-науковою програмою, можуть бути поновлені на навчання на місця за державним замовленням або за кошти фізичних (юридичних) осіб на підставі особистої заяви, поданої до Інституту.

Заява про поновлення на навчання розглядається в Інституті протягом п'яти робочих днів, після чого заявник повинен бути письмово поінформований (у тому числі засобами електронного поштового зв'язку) про строки, порядок і умови поновлення на навчання або про причину відмови.

Поновлення на навчання за державним замовлення відбувається за погодженням з Відділом наукових і керівних кадрів Національної академії наук України.

2. Особу може бути поновлено на навчання незалежно від причин відрахування, тривалості перерви в навчанні, форми здобуття вищої освіти, освітньої програми, джерела фінансування, форми власності та сфери управління закладу вищої освіти за умов:

виконання вимог до вступників на відповідну освітньо-наукову програму згідно з пунктом 3 цього розділу;

позитивної оцінки результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів навчання, здатності особи успішно виконати відповідну освітньо-наукову програму. Особі може бути відмовлено в поновленні на навчання, якщо встановлена негативна оцінка її здатності успішно виконати відповідну освітньо-наукову програму. Оцінювання здійснюється в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті;

визнання результатів попередніх періодів навчання здійснюється відповідно до пункту 4 цього розділу;

погодження з Радою молодих учених Інституту.

Поновлення на навчання за освітньо-науковою програмою зі спеціальності, необхідної для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, здійснюється, якщо особа до відрахування навчалась за такою самою спеціальністю.

Поновлення на навчання на перший рік навчання на основі повної загальної (профільної) середньої освіти забороняється. Повновлення на навчання на другий рік навчання на основі повної загальної (профільної) середньої освіти осіб, відрахованих з першого року навчання, можливе за умови повного виконання ними вимог навчального плану першого року навчання відповідної освітньо-наукової програми у встановлений в Інституті строк.

Поновлення на навчання може здійснюватися на освітньо-науковій програмі на такий самий або нижчий рік навчання;

При поновленні на навчання на освітньо-наукову програму з іншої спеціальності Інституту або іншого закладу вищої освіти, а також при поновленні з іноземного закладу вищої освіти незалежно від спеціальності, обов'язковим є виконання вимог до вступників на відповідну освітньо-наукову програму, встановлених в рік початку навчання контингенту аспірантів або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про поновлення.

3. Виконання особою, яка подала заяву про поновлення на навчання, вимог до вступників на відповідну освітньо-наукову програму, може здійснюватися:

до поновлення на навчання;

не пізніше дати допуску до атестації аспірантів. У разі невиконання цієї вимоги у встановлений строк, аспірант відраховується за порушення умов договору про навчання між Інститутом та вступником і не допускається до атестації аспірантів.

4. Порядок визнання результатів попереднього навчання, кредитів ЄКТС, зарахування освітніх компонентів, виконання індивідуального плану наукової роботи, інші умови при поновленні на навчання (далі – умови поновлення) визначаються в Положенні про організацію освітнього процесу.

При цьому обов'язковими умовами є:

попереднє або в строк до шести місяців після поновлення на навчання виконання незарахованих освітніх компонентів навчального плану попередніх періодів навчання (при цьому обсяг незарахованих освітніх компонентів на день поновлення не може перевищувати 20 кредитів ЄКТС);

включення до індивідуального навчального плану визначених освітньо-науковою програмою Інституту для попередніх періодів навчання обов'язкових освітніх компонентів та/або передбаченого нею обсягу вибіркового освітніх компонентів (за необхідності);

проходження передбачених законодавством етапів атестації аспірантів.

Зарахування обов'язкових освітніх компонентів та компонентів індивідуального плану наукової роботи або їх складників здійснюється в порядку, визначеному в Положенні про організацію освітнього процесу в Інституті, за умови, що під час попередніх періодів навчання особа здобула передбачені освітньо-науковою програмою або аналогічні результати навчання. Як вибіркові за заявою аспіранти зараховуються, зокрема, освітні компоненти попереднього навчання, що не можуть бути зараховані як обов'язкові.

5. Особи, які поновлені на навчання, після виконання вимог до вступників на відповідну освітньо-наукову програму за державним замовленням та умов поновлення, можуть бути переведені на навчання на вакантні місця державного замовлення у порядку, встановленому законодавством та за погодженням з Відділом наукових і керівних кадрів Національної академії наук України.

Особи, які здобували вищу освіту за державним замовленням, і які після наданої їм в установленому порядку академічної відпустки з причин, зазначених в підпунктах 1 та 3 пункту 2 розділу V цього Положення, а також особи, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та членів їхніх сімей», після їх звільнення поновлюються на навчання Інституті на освітньо-наукові програми з тієї ж спеціальності на місця державного замовлення.

Учасники бойових дій та особи з інвалідністю внаслідок війни за їх заявою поновлюються на навчання на освітньо-наукові програми з тієї самої спеціальності на місця державного замовлення незалежно від джерела фінансування їх навчання протягом попередніх періодів (до відрахування), крім передбачених законодавством випадків.

6. При реорганізації або ліквідації Інституту поновлення осіб, які навчалися на місцях державного замовлення, здійснюється із збереженням джерела фінансування.

Обов'язок стосовно вирішення всіх питань продовження та завершення навчання аспірантами покладається на засновника (засновників) такого закладу вищої освіти (наукової установи).

7. Наказ про поновлення на навчання видається після укладання договору про навчання між Інститутом та вступником, а також договору про навчання між Інститутом з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку поновлення на навчання за кошти такої особи).

IV. Переведення аспірантів

1. Аспіранти на підставі особистої заяви можуть бути переведені:

- з однієї освітньо-наукової програми на іншу;
- з однієї форми здобуття вищої освіти на іншу;
- з одного джерела фінансування на інше;
- з одного закладу вищої освіти до іншого із збереженням місця державного замовлення.

Аспіранти, які навчаються за кошти фізичних (юридичних) осіб, переводяться за згодою особи, яка взяла на себе такі фінансові зобов'язання, з внесенням відповідних змін до договору про навчання між закладом вищої освіти та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу.

2. Переведення аспірантів (далі – переведення) здійснюється на освітньо-наукові програми такого самого рівня вищої освіти, на такий самий або нижчий рік навчання з урахуванням вимог до вступників на відповідну освітньо-наукову програму та аналізу результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів навчання, стосовно її здатності успішно виконати зазначену у заяві про переведення освітньо-наукову програму. Особі може бути відмовлено в переведенні, якщо встановлена негативна оцінка її здатності успішно виконати відповідну освітньо-наукову програму. Оцінювання здійснюється в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу.

Переведення на нижчий рік навчання здійснюється на місця за кошти фізичних (юридичних) осіб.

3. Переведення в межах Інституту з однієї освітньо-наукової програми на іншу, або з одного джерела фінансування на інше здійснюється наказом директором Інституту.

4. При переведенні обов'язковим є виконання вимог до вступників на відповідну освітньо-наукову програму, встановлених в рік початку навчання особи за відповідним освітнім рівнем або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про переведення.

Виконання вимог до вступників на відповідну освітньо-наукову програму може здійснюватися до переведення або не пізніше дати допуску до атестації аспірантів. У разі невиконання цієї вимоги у встановлений строк аспірант відраховується за порушення умов договору про навчання між Інститутом освіти та вступником і не допускається до атестації аспірантів.

5. Порядок визнання результатів попереднього навчання, кредитів ЄКТС, зарахування освітніх компонентів, індивідуального плану наукової роботи, інші умови переведення аспірантів визначаються в Положенні про організацію освітнього процесу.

При цьому обов'язковими умовами переведення є:

попереднє або в строк до шести місяців після переведення виконання незарахованих освітніх компонентів навчального плану попередніх періодів навчання (при цьому обсяг незарахованих освітніх компонентів на день допуску до занять не може перевищувати 20 кредитів ЄКТС);

включення до індивідуального навчального плану аспіранта визначених освітньо-науковою програмою Інститут для попередніх періодів навчання обов'язкових освітніх компонентів та/або передбаченого нею обсягу вибіркового освітніх компонентів (за необхідності);

проходження передбачених законодавством етапів атестації аспірантів.

При переведенні аспірантів зарахування обов'язкових освітніх компонентів або їх складників здійснюється в порядку, визначеному Інститутом, за умови, що під час попередніх періодів навчання особа здобула передбачені освітньо-наукову програмою або аналогічні результати навчання. Як вибіркові за заявою аспіранта зараховуються, зокрема, освітні компоненти попередніх періодів навчання, що не можуть бути зараховані як обов'язкові.

6. Наказ про переведення аспіранта на іншу освітньо-наукову програму та/або джерело фінансування, видається після укладання договору про навчання між Інститутом та вступником, а також договору про навчання між Інститутом з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку переведення на навчання за кошти такої особи).

7. Аспірант, якого переведено на іншу освітньо-наукову програму або форму здобуття вищої освіти, після виконання вимог до вступників на відповідну освітньо-наукову програму на місця державного замовлення та умов переведення, може бути переведений на конкурсних засадах на вакантне місце державного замовлення в порядку, встановленому законодавством та Інститутом. Переведення аспірантів з місць, які фінансуються за кошти фізичних або юридичних осіб, на місця державного замовлення здійснюється за

погодженням з Радою молодих учених Інституту у встановленому законодавством порядку.

8. Переведення аспірантів з одного закладу вищої освіти до іншого із збереженням місця державного замовлення здійснюється за відсутності факту невиконання індивідуального навчального плану, встановленого відповідно до вимог пункту 2 розділу II цього Положення, та/або індивідуального плану наукової роботи на освітньо-наукову програму такої самої спеціальності, такого самого рівня вищої освіти без зміни форми здобуття вищої освіти та року навчання. Аспіранти можуть бути переведені із збереженням місця державного замовлення до іншого закладу вищої освіти, у якому розміщене державне замовлення, надане тим самим державним замовником, і такий заклад вищої освіти здійснює підготовку аспірантів за державним замовленням за освітньо-науковою програмою тієї самої спеціальності і року навчання.

Переведення аспірантів із збереженням місця державного замовлення здійснюється з дотриманням максимального обсягу державного замовлення в рік набору на перший рік навчання відповідного контингенту аспірантів в межах відповідних рівня вищої освіти, спеціальності або освітньо-наукової програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

9. Переведення аспірантів з одного закладу вищої освіти до іншого із збереженням місця державного замовлення здійснюється в лютому та липні. Переведення аспірантів з одного закладу вищої освіти до іншого із збереженням місця державного замовлення менше, ніж за шість місяців до розрахункового строку завершення навчання не допускається, крім передбачених законодавством випадків.

Аспірант, який бажає перевестись із збереженням місця державного замовлення до Інституту, подає у період з 01 січня по 10 лютого (включно) або з 01 червня по 10 липня (включно) на ім'я керівника закладу освіти за місцем навчання заяву (у паперовій або електронній формі) про переведення з одного закладу вищої освіти до Інституту із збереженням місця державного замовлення та отримання академічної довідки. Одержавши згоду, аспірант звертається з відповідною заявою до директора Інституту та додає академічну довідку.

Протягом п'яти робочих днів заява про переведення має бути розглянута в Інституті, а заявник повідомлений про умови переведення або причину відмови.

У випадку прийняття позитивного рішення щодо переведення та після виконання аспірантом умов переведення директор Інституту видає наказ, згідно з яким аспірант допускається до занять, а до закладу вищої освіти, в якому він навчався раніше, впродовж семи робочих днів направляє запит щодо одержання/передачі його особової справи.

Керівник закладу вищої освіти за місцем навчання аспіранта, отримавши запит від Інституту, до якого переводиться аспірант із збереженням місця

державного замовлення, на надсилання особової справи, впродовж семи робочих днів видає наказ про відрахування аспіранта у зв'язку з його переведенням до Інституту із збереженням місця державного замовлення, і впродовж десяти робочих днів після видання наказу про відрахування передає або надсилає особову справу.

Директор Інституту після одержання особової справи та укладання договору про навчання впродовж семи робочих днів видає наказ про переведення.

10. У разі відмови в акредитації освітньо-наукової програми, що не була акредитована раніше, або у разі закінчення дії сертифікату (рішення) про акредитацію освітньо-наукової програми та неотримання нового рішення про акредитацію освітньо-наукової програми, аспіранти, які навчаються за рахунок коштів державного бюджету, мають право на переведення до іншого закладу вищої освіти, в якому аналогічна освітньо-наукова програма в межах тієї самої спеціальності акредитована, для завершення навчання за кошти державного бюджету, відповідно до Порядку переведення здобувачів вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, до інших вищих навчальних закладів для завершення навчання за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 927.

Обов'язок стосовно вирішення всіх питань такого переведення аспірантів покладається на директора Інституту.

V. Переривання навчання аспірантів

1. Переривання навчання аспірантів здійснюється шляхом надання їм академічної відпустки. Такі особи не відраховуються з числа аспірантів.

Дія договору про навчання між вступником та Інститутом, а також фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати зупиняється на строк надання академічної відпустки.

2. Академічна відпустка може бути надана відповідно до цього Положення з таких причин:

за медичними показаннями, що унеможливають поєднання відновлювального лікування з навчанням (у випадку зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребує тривалого відновлювального лікування); загострення хронічних захворювань або часті захворювання (понад один місяць впродовж півріччя); анатомічні дефекти, що не дають змоги провести відновлювальне лікування під час навчання;

у зв'язку з участю в програмі академічної мобільності – якщо навчання чи стажування в науковій установі (у тому числі іноземної держави) унеможливує

виконання учасником академічної мобільності індивідуального навчального плану за основним місцем навчання;

у зв'язку з призовом на військову службу (призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, призову на строкову військову службу, вступу на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, вступу на військову службу за контрактом відповідно до законодавства);

у зв'язку з довгостроковим службовим відрядженням аспіранта, який поєднує навчання з роботою;

у зв'язку із сімейними обставинами – перерва у навчанні, процедуру надання якої визначає Інститут, та яка надається аспіранту на підставі його вмотивованої заяви на строк не більше одного року за весь період навчання;

у зв'язку з вагітністю та пологами; доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;

якщо дитина аспіранта згідно з медичним висновком потребує домашнього догляду до досягнення дитиною шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки».

3. Надання академічної відпустки здійснюється за наказом директора Інституту, у якому зазначаються причина, підстава для надання та тривалість, у тому числі посилання на тривалість відпустки, встановлену законодавством (у разі необхідності). При цьому тривалість академічної відпустки з причини, зазначеної у абзаці сьомому пункту 2 цього розділу, не може перевищувати тривалості соціальної відпустки, наданої відповідно до Закону України «Про відпустки», але за бажанням аспіранта може надаватися на строк, менший за таку соціальну відпустку.

4. Для надання академічної відпустки аспіранти звертаються до Інституту із заявою в паперовій або електронній формі, в якій зазначають причину, строк академічної відпустки, а також підставу.

До заяви додаються такі документи:

з причин, зазначених у абзаці другому пункту 2 цього розділу – медичні документи, на підставі яких визначено необхідність надання академічної відпустки за медичними показаннями;

з причин, зазначених у абзаці третьому пункту 2 цього розділу – документи, що засвідчують участь аспіранта у програмі академічної мобільності, що реалізується відповідно до законодавства;

з причин, зазначених у абзаці п'ятому пункту 2 цього розділу – підтверджуючий документ з місця роботи аспіранта щодо довгострокового службового відрядження із зазначенням його строку;

з причин, зазначених у абзаці шостому пункту 2 цього розділу – документи, які можуть підтвердити викладені у вмотивованій заяві щодо отримання академічної відпустки обставини (за наявності);

з причин, зазначених у абзаці сьомому пункту 2 цього розділу – один з документів: листок непрацездатності у зв'язку з вагітністю та пологами; свідоцтво про народження дитини;

з причин, зазначених у абзаці восьмому пункту 2 цього розділу – медичний висновок про те, що дитина потребує домашнього догляду (до досягнення нею шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки»), або інший документ, що є підставою для надання академічної відпустки за сімейними обставинами.

5. Після завершення строку переривання навчання, наданого аспіранту у визначеному цим Положенням порядку, особа може бути поновлена на навчання шляхом допуску до освітнього процесу.

6. Допуск до освітнього процесу осіб, у яких завершився строк переривання навчання, здійснюється наказом директора Інституту на підставі заяви аспіранта, що подана у письмовій або електронній формі не пізніше, ніж за п'ять днів до завершення строку академічної відпустки.

Особи, які у визначений цим пунктом термін не подали документи для оформлення допуску до освітнього процесу або продовження строку академічної відпустки, відраховуються із Інституту за порушення умов договору про навчання.

7. Спірні питання щодо надання або продовження строку академічної відпустки, допуску аспіранта до освітнього процесу розглядаються Інститутом за участю Ради молодих учених Інституту.